

УДК 330.341.1:336.77(477)
JEL: E44; G21; L86; O31
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-108-114>

РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ НА РИНКУ КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

©2023 ПОПЕЛО О. В., ТАРАСЕНКО А. В.

УДК 330.341.1:336.77(477)
JEL: E44; G21; L86; O31

Попело О. В., Тарасенко А. В. Розвиток цифрових інновацій на ринку кредитних послуг України

Цифрові технології сьогодні відіграють ключову роль у розвитку всієї фінансової системи країни. Особливо помітні наслідки такого впливу у сфері функціонування банківських і небанківських установ. Саме ці фінансові посередники сьогодні активно залучають, створюють і використовують інформаційно-комунікаційні інновації у власній діяльності, що дозволяє їм підвищити якість надання послуг своїм клієнтам і забезпечити зростання ефективності власної діяльності. У статті проведено аналіз ролі сучасних інновацій, передусім у сфері цифровізації фінансових відносин, у розвитку ринку кредитних послуг України. Основну увагу сфокусовано на поглибленні теоретичних положень функціонування такого ринку в нових умовах – за активного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Таким чином, розглянуто питання ролі інформаційних інновацій у процесах трансформації ринку кредитних послуг. Також вагомому увагу приділено питанням виокремлення та конкретизації ролі окремих кредитних інновацій у розвитку відносин між кредитними установами та їх клієнтами. У статті до таких інновацій насамперед віднесено р2р-кредитування, дистанційне обслуговування та функціонування необанків; розглянуто сутність цих нових напрямів розвитку ринку кредитних послуг та описано особливості їх використання кредитними суб'єктами. Встановлено, що цифрові технології вже сьогодні відіграють ключову роль у розвитку відносин між кредиторами та позичальниками в Україні. Результати аналізу підтверджують припущення, що такі технології активно будуть використовуватися банківськими і небанківськими установами й у майбутньому. При цьому однозначно можна стверджувати, що рівень застосування інформаційно-комунікаційних технологій зазначеними установами в подальшому буде лише зростати, враховуючи нові перспективні напрямки їх застосування у сфері фінансових послуг.

Ключові слова: ринок кредитних послуг, кредитна інновація, кредитні установи, необанк, р2р-кредитування.

Рис.: 1. **Бібл.:** 16.

Попело Ольга Володимирівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та державної служби, Національний університет «Чернігівська політехніка» (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: popelo.olha@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4581-5129>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/I-8572-2016>

Тарасенко Артем Валерійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка» (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14035, Україна)

E-mail: avtarasenko88@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4395-3605>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/H-1138-2016>

UDC 330.341.1:336.77(477)
JEL: E44; G21; L86; O31

Popelo O. V., Tarasenko A. V. Development of Digital Innovations in the Credit Services Market of Ukraine

Digital technologies nowadays play a key role in the development of the entire financial system of the country. The consequences of such influence are especially noticeable in the sphere of functioning of banking and non-banking institutions. These financial intermediaries are precisely the ones who today actively attract, create and use information and communication innovations in their own activities, allowing them to improve the quality of services provided to their clients and ensure the growth of the efficiency of their own activities. The article analyzes the role of modern innovations, primarily in the sphere of digitalization of financial relations, in the development of the market of credit services of Ukraine. The main attention is focused on deepening the theoretical provisions of the functioning of such a market in the new conditions – with the active development of information and communication technologies. Thus, the question of the role of information innovations in the processes of transformation of the credit services market is considered. Also, significant attention is paid to the issues of separation and specification of the role of individual credit innovations in the development of relations between credit institutions and their customers. In the article, such innovations primarily include p2p lending, remote servicing and functioning of neobanks; the essence of these new directions of development of the credit services market is considered and the peculiarities of their use by credit entities are described. It is determined that digital technologies already play a key role in the development of relations between lenders and borrowers in Ukraine. The results of the carried out analysis confirm the assumption that such technologies will be actively used by banking and non-banking institutions in the future. At this, it can definitely be argued that the level of application of information and communication technologies by these institutions will only grow in the future, taking into account new promising directions of their application in the sphere of financial services.

Keywords: credit services market, credit innovation, credit institutions, neobank, P2P lending.

Fig.: 1. **Bibl.:** 16.

Popelo Olha V. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Management and Civil Service, National University "Chernihiv Polytechnic" (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: popelo.olha@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4581-5129>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/I-8572-2016>

Tarasenko Artem V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, National University "Chernihiv Polytechnic" (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14035, Ukraine)

E-mail: avtarasenko88@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4395-3605>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/H-1138-2016>

Цифрові інновації, які сьогодні активно залучаються та використовуються фінансовими установами, відіграють важливу роль у трансформації діяльності таких установ та забезпеченні їх конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг, зокрема у сфері кредитування. Кредитні послуги є найбільш поширеним видом фінансових послуг в Україні. З урахуванням нерозвиненості індивідуального інвестування такі послуги стають єдиним джерелом залучення суб'єктами господарювання фінансових ресурсів для власного розвитку й основним напрямком формування доходів кредитних установ.

Відповідно, враховуючи високий рівень конкуренції на ринку кредитних послуг, який сьогодні спостерігається в Україні, кредитні установи намагаються підвищити якість власних послуг, використовуючи насамперед можливості інформаційних технологій. Це дозволяє їм максимально спростити процес видачі позик клієнтам, прискорити час прийняття рішень про видачу кредитів, забезпечити високу якість консультування потенційних клієнтів. Таким чином, розвиток цифрових інновацій на ринку кредитних послуг сьогодні є актуальним питанням, яке потребує детального вивчення з метою аналізу особливостей їхнього впливу на формування кредитних відносин. Важливими, відповідно, є і питання вивчення сучасних, уже впроваджених у роботу кредитних установ інновацій, які активно використовуються у процесі надання позик суб'єктам господарювання.

Враховуючи важливість сучасних цифрових технологій для підвищення рівня конкурентоспроможності фінансових установ, у функціонуванні яких кредитна діяльність відіграє одну з ключових ролей, питання дослідження ролі цифрових технологій у роботі таких установ активно вивчаються науковцями в усьому світі.

Саме детальному розгляду особливостей впровадження інновацій на ринку кредитних послуг присвячені наукові праці А. Андреева, А. Аряга, В. Білошапка, О. Борисюк, А. Войтович, М. Дубини, А. Жаворонка, В. Ільчук, І. Кузьмук, Н. Пантелеева, Д. Родіна, А. Рудич, О. Шевченко та ін.

Проте, незважаючи на численні напрацювання науковців у сфері визначення впливу цифрових технологій на розвиток ринку фінансових послуг і, зокрема, кредитної сфери, недостатньо вивченими залишаються питання конкретизації базових кредитних інновацій, опису їхньої ролі в сучасних процесах трансформації діяльності банківських і небанківських установ.

Отже, *метою* статті можна визначити розгляд сучасних, найбільш поширених цифрових інновацій на ринку кредитних послуг, опис їхнього впливу на загальний розвиток такого ринку і діяльність кредитних установ.

Інновації сьогодні відіграють ключову роль у розвитку фактично всіх сфер і галузей національно-

го господарства. Формування моделей саме інноваційного розвитку економіки є складним і важливим завданням для більшості урядів розвинених країн. Конкуренція у сфері створення й активного використання потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій у світі сьогодні дуже висока, а тому уряди намагаються підтримувати процеси інноваційного розвитку різними способами.

Фінансова сфера є одним із центрів формування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку національної економіки. Ринок фінансових послуг, включно з кредитною його компонентою, є нематеріальним простором, у якому взаємодіють споживачі та виробники фінансових послуг. Розвиток інновацій у цьому середовищі може відбуватися лише в напрямку вдосконалення форми, способів взаємодії між суб'єктами такого ринку. Підвищення якості їх взаємозв'язку в підсумку повинно сприяти формуванню довіри між фінансовими установами та їхніми клієнтами. У сфері кредитування фінансові установи сьогодні доклали досить значних зусиль, щоб підвищити ефективність власної діяльності в цій ризиковій сфері та поліпшити якість взаємодії з клієнтами, заслужити їх лояльність і зацікавленість в отриманні кредитних послуг.

Інноваційна діяльність передбачає цілий комплекс науково-технічної, організаційної, господарської та фінансової діяльності. Ринок кредитних послуг забезпечує ефективний розвиток і функціонування всіх сфер економічної системи України, регулює грошові потоки, створює передумови для розширеного відтворення економіки. Сьогодні в кредитній сфері загострюється потреба в активному впровадженні інноваційних продуктів та послуг, адже в умовах нестабільної економіки та політичної ситуації в державі головним завданням стає залучення ще більшої кількості клієнтів. Інновації не тільки приваблюють клієнтів, але й підвищують рівень конкурентоспроможності кредитної установи, виділяють її серед інших установ, допомагають задовольнити потреби клієнтів, що швидко змінюються під впливом науково-технічного прогресу [3].

Розвиток інновацій на ринку кредитних послуг зумовлений значною кількістю чинників, які в сукупності впливають на функціонування кредитних установ і прискорюють впровадження ними сучасних цифрових технологій у власну діяльність. До таких *внутрішніх* (суб'єктних) чинників, які стимулюють саме кредитні установи запроваджувати інформаційно-комунікаційні технології у власну діяльність і тим самим сприяти загальній цифровій трансформації ринку кредитних послуг, належать:

- ✦ бажання підвищити результативність власної діяльності, що можна реалізувати не лише за рахунок збільшення доходів, але й за допомогою зменшення адміністративних витрат;

- ✦ необхідність залишатися конкурентоспроможними на ринку кредитних послуг;
- ✦ необхідність застосування сучасних інновацій не лише у процесі надання кредитної послуги, але й використання їх у супутніх операціях, які також сприяють розвитку таких послуг. Наприклад, сьогодні важливим аспектом розвитку кредитної установи є вдосконалення її маркетингової стратегії просування власних продуктів відповідно до нових трендів розвитку цифрового маркетингу та ін.

До зовнішніх (на рівні світових тенденцій) причин розвитку інновацій на ринку кредитних послуг можна віднести такі:

- ✦ тотальна цифровізація світової фінансової системи;
- ✦ експансія іноземними фінансовими установами сучасних методів управління й організації роботи на вітчизняний ринок кредитних послуг;
- ✦ глобалізація фінансових відносин та ін.

Отже, об'єктивними причинами необхідності впровадження інновацій у кредитну діяльність фінансових установ є такі:

- ✦ забезпечення прибуткової діяльності кредитної організації в довгостроковій перспективі;
- ✦ підвищення операційної ефективності, що в сучасних умовах вимагає впровадження процесних інновацій, які б дозволяли оптимізувати процес надання послуг з одночасним зниженням витрат на його здійснення;
- ✦ здатність генерувати нові джерела доходу за рахунок впровадження інноваційних продуктів, високоякісного обслуговування клієнтів;
- ✦ дотримання вимог державного регулювання кредитної діяльності, спрямованого на забезпечення стабільного та надійного функціонування ринку кредитних послуг та окремих банківських і небанківських посередників;
- ✦ прагнення кредитних установ створювати та підтримувати імідж сучасної динамічної фінансової установи, яка стрімко реагує на зміни потреб клієнтів, зацікавлена у вирішенні їх фінансових проблем, забезпечує доступне та комфортне обслуговування;
- ✦ значні зрушення в структурі потреб споживачів кредитних послуг та ін. [1; 14].

На рис. 1 наведено модель впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток ринку кредитних послуг.

Враховуючи дані, які наведено на рис. 1, проведемо більш детальний огляд основних, магістральних інновацій, які сьогодні змінюють усталену модель функціонування ринку кредитних послуг і формують нові вектори його подальшого динамічного розвитку. До цих інновацій варто віднести такі:

- ✦ технологія пірингового кредитування;
- ✦ модель дистанційного обслуговування позичальників;
- ✦ необанки (віртуальні кредитні установи) [2; 15].

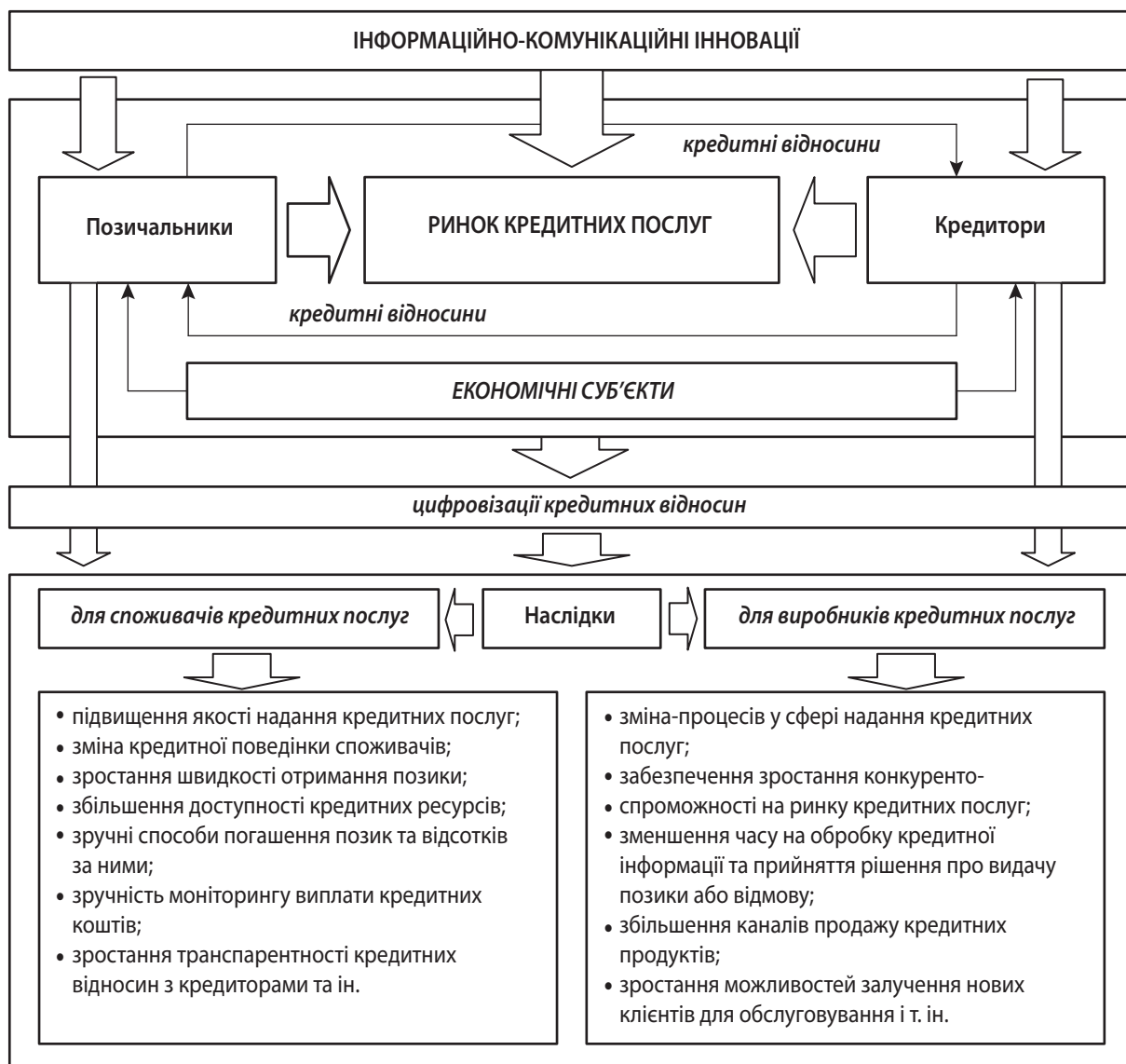
Розглянемо більш предметно сутність наведених інноваційних технологій.

1. *Пірингове кредитування (p2p кредитування)* – вид кредитування, яке здійснюється на основі використання сучасних інформаційних технологій, за допомогою яких фізичні особи на спеціальних платформах можуть надавати позики один одному без залучення кредитних установ як фінансових посередників [8; 10].

p2p розшифровується як «peer-to-peer» або «person-to-person», що означає «рівний-рівному» або «особа-особі». Потенційні учасники пірингового кредитування реєструються на p2p-платформах – інтернет-ресурсах або онлайн-платформах, встановлюють їх на власні пристрої та укладають кредитні договори. Відмінність від банківських установ полягає в тому, що учасники p2p-кредитування самостійно домовляються про суму договору, відсотки та умови повернення. Тобто інвестори та позичальники реєструються на платформі, після чого позичальники отримують доступ до заявок кредиторів. Інвестор вибирає найвигіднішу із заявок, враховуючи процентну ставку, умови та рейтинг позичальника. Рейтинг формується за допомогою бюро кредитних історій. Кредитний договір укладається з p2p-платформою, діяльність якої базується на комісійних доходах (відсотках від суми кредиту). Кредитором по одній позиції може бути як одна особа, так і декілька. Кредитні кошти позичальнику зазвичай перераховуються на картку [12].

Важливу роль у p2p-кредитуванні відіграє саме платформа, на якій відбувається взаємодія між позичальником і кредитором. Вона не виконує класичних функцій кредитної установи, а лише забезпечує технічну можливість такої взаємодії, включно з допомогою в оцінці ризиків, які виникають при наданні позик, перерахунку коштів, відсотків і т. ін.

У світі обсяги p2p-кредитування вже сягають десятків мільярдів доларів і з кожним роком зростають. Першою платформою децентралізованого кредитування стала британська Zora, яка була запущена у 2005 р. Цей вид діяльності мав великий успіх, про що свідчить швидке поширення по всьому світу та зростання обсягів наданих кредитів. Новоствореною американською платформою Lending у 2018 р. було надано майже 42 мільярди доларів фінансування. Нині найбільшими платформами у світі є Funding Circle (Велика Британія), RateSetter (Велика Британія), Prosper (США), Market invoice (США) [6]; в Україні можна було скористатися сервісом пірингового кредитування в АТ «ПриватБанк» на платформах: Finhub, AFA, MOCash, Finstream, Ucredit і Taplend.

Рис. 1. Роль сучасних інновацій у розвитку ринку кредитних послуг

Джерело: складено на основі [4, с. 391; 11, с. 69–70; 13; 16].

2. Дистанційне обслуговування позичальників – частина вже звичної сучасної моделі надання фінансових послуг банківськими та небанківськими установами. Взаємодія з цими установами відбувається за допомогою смартфонів та інших девайсів. Фактично, сьогодні всі фінансові установи будують власну діяльність на основі використання моделі дистанційного надання послуг своїм клієнтам. Така модель обслуговування є універсальною з позиції надання фінансових послуг, оскільки використовується при наданні різних видів таких послуг. У сфері кредитування дистанційне обслуговування надає позичальникам такі можливості:
- ✦ отримати кредитну картку, не відвідуючи офіс банківської або небанківської компанії;
  - ✦ витратити кредитні кошти при розрахунках в установах, торгових центрах та онлайн;

- ✦ погашати кредити також онлайн, не відвідуючи кредитну установу;
- ✦ здійснювати постійний моніторинг залишків на кредитному рахунку, отримувати нагадування про наступні платежі за графіком погашення; клієнти кредитної установи можуть здійснити перегляд параметрів, графіка платежів, заборгованості, історії операцій, погашення кредитів;
- ✦ підтримувати зв'язок з банківською установою в режимі онлайн та ін. [7; 9].

Технологія дистанційного обслуговування сьогодні активно використовується всіма фінансовими установами та сприймається клієнтами вже як обов'язкова та невід'ємна частина процесу взаємодії з такими установами. Проте для того, щоб банківські та небанківські посередники могли ви-

користувати цю технологію, їм необхідно, своєю чергою, досить кардинально змінити сформовану систему власної роботи, трансформувати процеси обслуговування клієнтам. Це вимагало від кредитних установ як значних фінансових витрат, так і залучення відповідних фахівців.

Лідерами серед банків, які активно розвивають систему дистанційного обслуговування в Україні, є ПриватБанк, УкрСиббанк, Універсал Банк, ПУМБ, Ощадбанк, Райффайзен Банк Аваль, А-Банк Укрексімбанк, ОТП Банк. У 2018 р. ПриватБанк отримав нагороду «Кращий інтернет-банкінг» від Forbes.

3. *Необанки (інтернет-банки, віртуальні банки)* – нова концепція роботи банківської установи або небанківського фінансового посередника, у якій всі контакти клієнта з такою установою відбуваються виключно за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, без відвідування фінансових установ [5].

Адосить часто в науковій літературі необанком називають банківську установу, хоча у значній кількості випадків у ролі необанку не завжди виступає саме комерційний банк. Такою установою може виступати фінансова компанія, яка надає свої послуги клієнтам, використовуючи ліцензію іншої банківської установи або отримуючи власні ліцензії на ведення такої діяльності, якщо така можливість передбачена законодавством країни.

До основних переваг необанків у порівнянні з класичними банківськими установами належать:

- ✦ інформатизація процесу надання фінансових послуг, починаючи від придбання такої послуги та завершуючи консультуванням клієнтів у режимі онлайн. Сучасні цифрові технології сприяють удосконаленню діяльності віртуальних банків, дозволяючи підвищувати якість надання послуг клієнтам, забезпечувати зростання їхньої довіри. Сьогодні активно в цьому напрямку віртуальними банками використовуються онлайн-чати, месенджери, роботи, функціонування яких відбувається завдяки використанню технології штучного інтелекту тощо;
- ✦ швидка адаптація до нових інноваційних технологій у фінансовій сфері, що пов'язано з відсутністю необхідності дотримуватися досить складних законодавчих норм, які висуваються до діяльності банківських установ;
- ✦ більш гнучкий режим роботи, що позитивно впливає на якість послуг, які надаються (взаємодія може відбуватися за принципом 24/7);
- ✦ доступність фінансових послуг для клієнтів у різних країнах світу;
- ✦ вигідніші умови обслуговування, оскільки бізнес-модель віртуального банку побудована на мінімізації адміністративних витрат, які є до-

сить значними у структурі витрат фінансової установи традиційного типу та ін.

Зауважимо, що концепція віртуальних банків була унікальною для періоду, коли вони виникли та розвивалися на основі активного використання доступних на той час інформаційних технологій. Проте сьогодні, враховуючи сучасні аспекти цифровізації всієї фінансової сфери, різниця між моделлю обслуговування клієнтів віртуальними банками та класичними фінансовими установами стає більш малопомітною. Сучасні комерційні банки застосовують у своїй діяльності всі технології, на яких будується робота необанків, максимально використовуючи можливості цифрових технологій. Фактично, рівень цифровізації фінансової установи сьогодні – це рівень її конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг, а тому всі фінансові установи зацікавлені в цифровізації власної діяльності.

Віртуальні банки значною мірою активно долучаються до надання кредитних послуг клієнтам, які забезпечують їм основний дохід. Надання інших активних операцій часто пов'язано з більш складними нормативними вимогами, що, відповідно, вимагає і більших зусиль з боку менеджменту такого банку. Проте такі операції не завжди можуть забезпечити отримання більшого доходу, ніж кредитні послуги.

Сьогодні в Україні розвиваються необанки, які працюють за ліцензіями українських банків:

- ✦ NEOBANK – діє на підставі ліцензії «Конкорд Банку», орієнтований на роботу з ФОП та юридичними особами;
- ✦ Monobank, котрий використовує ліцензію «Універсал Банку», що входить до групи ТАС. Monobank отримав нагороду «Необанк року» від FinAwards 2021;
- ✦ Sportbank – здійснює діяльність на базі ліцензії «Оксі Банку»;
- ✦ Izibank – працює на підставі ліцензії «ТАС-КОМБАНК»;
- ✦ O.Bank – працює за ліцензією «Ідея Банку».

Щоб отримати кредит у необанку, необхідно встановити застосунок на смартфон або планшет. Пройти швидко процедуру реєстрації в застосунку та зробити з його допомогою фото свого ІПН і сторінок паспорту або скористатися системою BANKID. Оформлення кредиту відбувається в режимі онлайн, без особистого контакту. Сума кредиту розраховується миттєво при заповненні персональної інформації під час авторизації. За зберігання власних коштів на рахунку нараховується депозитна ставка – 7–9% річних. Процентна ставка по кредитах у необанках найнижча в Україні. Діють пільгові періоди – 60–120 днів.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дають підстави стверджувати, що сучасний розвиток ринку

кредитних послуг пов'язаний із активним використанням банківськими та небанківськими установами цифрових технологій. Інноваційний розвиток такого ринку є наслідком тотального проникнення інформаційно-комунікаційних технологій у всю сферу фінансових послуг. Кредитні установи сьогодні зацікавлені в максимальній автоматизації процесів видачі позик, оцінці кредитного ризику позичальника, консультуванні споживачів кредитних послуг. Фактично цифрові технології дають можливість це реалізувати, надаючи значну кількість переваг як для цих установ, так і для їхніх клієнтів.

У статті вагому увагу приділено питанням розгляду ролі інновацій у розвитку ринку кредитних послуг, виокремлено кредитні інновації, які здійснюють найбільший вплив на сучасний розвиток такого ринку, змінюючи усталену модель взаємодії між позичальником і кредитором. До таких інновацій віднесено технологію р2р-кредитування, модель дистанційного обслуговування та діяльність необанків. Розглянуто сутність кожної з окреслених інновацій та визначено особливості їх використання в межах ринку кредитних послуг.

Розглядаючи сутність інновацій на кредитному ринку, які сьогодні активно використовуються фінансовими установами, можна констатувати їхній подальший стрімкий розвиток у майбутньому, оскільки існує стабільний попит на нові технології в кредитній сфері з боку як позичальників, так і кредиторів. Подальші дослідження в цій сфері можуть бути пов'язані з визначенням і більш детальним описом особливостей використання потенціалу окремих нових видів цифрових технологій, які активно сьогодні використовують у своїй роботі кредитні установи. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Андреева А. В. Роль финансовых инноваций в развитии банковских услуг. *Банковские услуги*. 2010. № 6. С. 31–35.
2. Білошапка В. С. Нові банківські продукти на основі цифрових технологій // Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в цифровій економіці : матеріали науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 березня 2020 р.). Київ, 2020. С. 171–173. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/33778/sgbp_20_3_4.pdf?sequence=1
3. Борисюк О. В. Фінансовий ринок України: тенденції розвитку в умовах глобальних викликів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 2 (07). С. 239–242. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/1568/1/Borysiuk.pdf>
4. Гаряга Л. О. Розвиток фінансового ринку в умовах цифровізації економіки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 388–393. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-11_0-pages-388_393.pdf
5. Гут Л. В. Необанки: зарубіжний та вітчизняний досвід функціонування // Фінансово-кредитні системи в умовах зміни ділових циклів : матеріали Міжна-

- родної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 15 травня 2019 р.). Київ, 2019. С. 143–145.
6. Дубина М. В., Жаворонок А. В., Савчук Д. Г. Світовий досвід розвитку пірингового (P2P) кредитування. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 45. С. 145–151. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.45-27>
  7. Дубина М., Шеремет О. Розвиток електронного банкінгу: світовий та вітчизняний досвід. *Проблеми та перспективи економіки та управління*. 2019. № 2. С. 154–162. DOI: [10.25140/2411-5215-2019-2\(18\)-154-162](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2(18)-154-162).
  8. Жаворонок А. В. Напрями розвитку пірингового кредитування в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія «Економіка та управління»*. 2021. № 1. С. 21–29. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue1-2021-10>
  9. Корисні звички: платити безконтактно – картою, смартфоном чи іншим гаджетом. URL: <https://www.mastercard.ua/uk-ua/personal/get-support/korisni-finansovi-zvichki/zvychka-bezkontakti-oplaty.html>
  10. Кузьмук І. Я., Губатюк І. В. Зарубіжний досвід формування регуляторного механізму P2P кредитування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2018. Вип. 19. Ч. 2. С. 62–65. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_2_2018ua/15.pdf
  11. Пантелеева Н. М. Фінансові інновації в умовах цифровізації економіки: тенденції, виклики та загрози. *Приазовський економічний вісник*. 2017. Вип. 3. С. 68–73. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/3_03_uk/17.pdf
  12. P2P-кредитування – інвестиції в кредити // *financer.com*. URL: <https://financer.com/ua/zaoshhadzhennya-ta-investyciyi/p2p-kredytuvannja/>
  13. Родин Д. Я., Сурина И. В. Формирование и продвижение финансовых инноваций банковского института на банковском рынке кредитных услуг. *Финансовая аналитика: проблемы и решения*. 2015. № 22. С. 17–30.
  14. Федешин М. П., Жаворонок А. В., Абрамова А. С. Основні тенденції ринку банківських послуг: кредитний та депозитний акцент. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 4. С. 412–425. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4\(20\)-412-425](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4(20)-412-425)
  15. Шевченко О. М., Рудич Л. В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. DOI: [10.32702/2307-2105-2020.7.61](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.61).
  16. Popelo O., Dubyna M., Kholiavko N. World Experience in the Introduction of Modern Innovation and Information Technologies in the Functioning of Financial Institutions. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2021. Vol. 7. No. 2. P. 188–199. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-2-188-199>

REFERENCES

- Andreyeva, A. V. "Rol finansovykh innovatsiy v razvitiy bankovskikh uslug" [The Role of Financial Innovations

- in the Development of Banking Services]. *Bankovskiyе uslugi*, no. 6 (2010): 31-35.
- Biloshapka, V. S. "Novi bankivski produkty na osnovi tsyfrovyykh tekhnolohii" [New Banking Products Based on Digital Technologies]. *Suchasni hroshi, bankivski posluhy ta finansovi innovatsii v tsyfrovii ekonomitsi*. 2020. https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/33778/sgbp_20_3_4.pdf?sequence=1
- Borysiuk, O. V. "Finansovyi rynek Ukrainy: tendentsii rozvytku v umovakh hlobalnykh vyklykiv" [Financial Market of Ukraine: Tendencies of Development in Conditions of Global Challenges]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, no. 2 (2017): 239-242. <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/1568/1/Borysiuk.pdf>
- Dubyna, M. V., Zhavoronok, A. V., and Savchuk, D. H. "Svitovyi dosvid rozvytku pirynhovoho (R2R) kredyтування" [Worldwide Peer-to-Peer (P2P) Lending Experience]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, no. 45 (2019): 145-151.
DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.45-27>
- Dubyna, M., and Sheremet, O. "Rozvytok elektronnoho bankinhu: svitovyi ta vitchyzniani dosvid" [E-Banking Development: World and Domestic Experience]. *Problemy ta perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 2 (2019): 154-162.
DOI: [10.25140/2411-5215-2019-2\(18\)-154-162](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2(18)-154-162)
- Fedyshyn, M. P., Zhavoronok, A. V., and Abramova, A. S. "Osnovni tendentsii rynku bankivskykh posluh: kredytni ta depozytni aktsent" [Main Trends of Banking Services Market: Credit and Deposit Accent]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 4 (2019): 412-425.
DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4\(20\)-412-425](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4(20)-412-425)
- Hariaha, L. O. "Rozvytok finansovoho rynku v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky" [The Development of Financial Market in the Conditions of Digitalization of Economy]. *Biznes Inform*, no. 11 (2018): 388-393. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-11_0-pages-388_393.pdf
- Hut, L. V. "Neobanky: zarubizhnyi ta vitchyzniani dosvid funktsionuvannia" [Neobanks: Foreign and Domestic Experience of Functioning]. *Finansovo-kredytni systemy v umovakh zminy dilovykh tsykliv*. Kyiv, 2019. 143-145.
- "Korysni zvychky: platyty bezkontaktно – kartkoiu, smartfonom chy inshym hadzhetom" [Useful Habits: Pay Contactless – With a Card, Smartphone or Other Gad-
get]. <https://www.mastercard.ua/uk-ua/personal/get-support/korisni-finansovi-zvichki/zvychka-bezkontaktnei-oplaty.html>
- Kuzmuk, I. Ya., and Hubatiuk, I. V. "Zarubizhnyi dosvid formuvannia rehuliatornoho mekhanizmu R2R kredyтування" [Foreign Experience of the Regulatory Mechanism Formation for Peer-to-Peer (P2P) Lending]. *Naukovyi visnyk Uzhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriiа «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, iss. 19, part 2 (2018): 62-65. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_2_2018ua/15.pdf
- Pantielieieva, N. M. "Finansovi innovatsii v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky: tendentsii, vyklyky ta zahrozy" [Financial Innovations in the Conditions of Digitalization of the Economics: Trends, Challenges and Threats]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, iss. 3 (2017): 68-73. http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/3_03_uk/17.pdf
- Popelo, O., Dubyna, M., and Kholiavko, N. "World Experience in the Introduction of Modern Innovation and Information Technologies in the Functioning of Financial Institutions". *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 7, no. 2 (2021): 188-199.
DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-2-188-199>
- "R2R-kredyтування – investytsii v kredyty" [P2P Lending – Investments in Loans]. *financer.com*. <https://financer.com/ua/zaoshhadzhennya-ta-investytsiyi/p2p-kredyтування/>
- Rodin, D. Ya., and Surina, I. V. "Formirovaniye i prodvizheniye finansovykh innovatsiy bankovskogo instituta na bankovskom rynke kredytnykh uslug" [Formation and Promotion of Financial Innovation of the banking Institution in the Banking Market of Credit Services]. *Finansovaya analitika: problemy i resheniya*, no. 22 (2015): 17-30.
- Shevchenko, O. M., and Rudych, L. V. "Rozvytok finansovykh tekhnolohii v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky Ukrainy" [Development of Financial Technologies in Conditions of Digitalization of Ukraine's Economy]. *Efektivna ekonomika*, no. 7 (2020).
DOI: [10.32702/2307-2105-2020.7.61](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.61)
- Zhavoronok, A. V. "Napriamy rozvytku pirynhovoho kredyтування v Ukraini" [Directions of Piring Lending Development in Ukraine]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriiа «Ekonomika ta upravlinnia»*, no. 1 (2021): 21-29.
DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue1-2021-10>